Vlaams Parlement

vergadering **C144**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 2 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de criteria voor subsidies ter integratie van anderstaligen en ter bevordering van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand
– 1001 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het toeristisch potentieel van domein Ter Rijst in de Vlaamse Rand
– 1285 (2015-2016) 4

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de taallessen in Kraainem
– 1325 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de huidige situatie van de taalcursussen Nederlands als tweede taal (NT2) in de Vlaamse Rand
– 1336 (2015-2016) 6

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de criteria voor subsidies ter integratie van anderstaligen en ter bevordering van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand – 1001 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Voorzitter, minister, in uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 7 oktober 2015 stelde u snel werk te zullen maken van nieuwe criteria voor het toekennen van subsidies voor de integratie van anderstaligen en de bevordering van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand. U zei dat u op dat moment werk maakte van het vastleggen van het projectreglement en de criteria die erin vervat liggen. U stelde ook dat u dat projectreglement en de bijhorende criteria zou bezorgen aan de commissieleden. Nu zijn we een aantal maanden later en nieuwe projecten lopen volop binnen. Op 31 maart loopt de oproep immers af.

Minister, kunt u ons wat meer vertellen over het projectreglement? Op basis van welke criteria wordt beslist welk project wordt gesubsidieerd en welk niet? Wie beoordeelt of een project aan de criteria voldoet? Er is sprake van een jury. Hoe is die samengesteld en hoe gaat die te werk?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, geachte leden, het aanvraagformulier voor het verkrijgen van zo'n impulssubsidie is sinds december te vinden op www.vlaamse-rand.be. Voor de beoordeling van die ingediende projecten worden er objectieve criteria gehanteerd, wat vanzelfsprekend de vergelijkbaarheid van de diverse ingediende projecten faciliteert.

De volgende criteria zijn een basisvereiste in de beoordeling. Ten eerste is er de ondersteuning van het specifieke karakter van de Vlaamse Rand. Dat was net een van de kritiekpunten van het Rekenhof. Ten tweede is er het Nederlands als verbindingstaal, en ten derde de mate waarin het concept inzet op versterkend samenleven. Bijkomende criteria zijn geen vereiste, maar krijgen vanzelfsprekend wel een meerwaarde op het vlak van de beoordeling. Dan gaat het bijvoorbeeld over de originaliteit en innovatieve aard van het concept, en over de overdraagbaarheid van het project, dus de mate waarin je dat project of concept niet alleen kunt toepassen in één gemeente, maar het ook kunt uitspreiden naar andere gemeenten, als een soort goede praktijk. Ook gaat het over de mate waarin het concept nieuwe inwoners betrekt.

De inschrijver moet omschrijven op welke manier het project het Vlaamse karakter ondersteunt en wat het beoogde effect is. Ook de beoogde doelgroep en de manier waarop de inschrijver zal nagaan of die doelgroep werd bereikt, moeten natuurlijk deel uitmaken van het dossier. Er zijn twee projectoproepen per jaar. De eerste loopt inderdaad tot eind maart. Die loopt inderdaad af. De volgende is voor het najaar. In een eerste fase zal de jury de ingezonden voorstellen evalueren. Nadien worden de voorstellen uitgewerkt met een businessplan en een presentatie. Het toe te kennen bedrag wordt net op basis van dat businessplan en die presentatie bepaald door de jury, binnen de daartoe beschikbaar gestelde kredieten. De jury bepaalt naargelang het project hoeveel de betoelaging bedraagt, welke kosten in aanmerking komen voor subsidie en welke de uitbetalingsmogelijkheden zijn, dus of dat een uitbetaling in schijven of als saldo is.

Het project wordt voorgesteld aan een jury, die deels bestaat uit vertegenwoordigers van het coördinatieteam Vlaamse Rand en deels uit deskundigen.

Aangezien de beoordeling in maart gebeurt, heb ik nog wel even de tijd om de jury samen te stellen, maar dat loopt momenteel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zeker de samenstelling van die jury is wel een heel belangrijk punt. Ik begrijp uit uw antwoord dat die nog niet is samengesteld. Wie zijn dat precies? Op basis van welke expertise worden ze aangesteld? Dat blijft toch wel een heel belangrijk aandachtspunt, want de jury is uiteraard voor een stuk bepalend bij de toekenning.

De criteria die u had opgesomd, en die ik ook had teruggevonden op de website, lijken me nog vrij veel ruimte voor interpretatie te laten. Ze zijn eigenlijk nog vrij vaag. Er is ook de vraag welk bedrag overeenkomt met het voldoen aan welk criterium. Dat is dus de ordegrootte van de bedragen, de verhoudingen. Voor mij blijft er toch nog heel veel onduidelijkheid ter zake. Ik vind die jury heel belangrijk. Om zeker niet de schijn te wekken dat er een zekere willekeur zou zijn of dat u naar believen geld mag uitdelen, lijkt het me heel belangrijk om daar zeer transparant in te zijn. Dat zou een teken van good governance zijn. Ook het Rekenhof heeft precies dezelfde opmerkingen gemaakt en eigenlijk zie ik tot nu toe weinig vooruitgang. Ik hoop dus dat er zo snel mogelijk transparantie komt op alle vlakken, met duidelijkheid over de criteria, over de samenstelling van de jury en hoe die precies te werk gaat, dus de hele systematiek van het beoordelen en de bedragen die eraan zijn verbonden. Maximale transparantie graag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het toeristisch potentieel van domein Ter Rijst in de Vlaamse Rand
– 1285 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, hopelijk kunt u mijn nieuwsgierigheid ter zake wat bevredigen. Ik vind immers dat dit mooie domein Ter Rijst toch heel wat potentieel heeft voor de Vlaamse Rand, en naar mijn mening ook met betrekking tot het toeristisch potentieel dat we daar in de toekomst zeker moeten hebben.

Gezien het vele geld dat er wordt besteed aan het onderhoud van het domein is het eigenlijk zonde dat we het kasteelgegeven de voorbije jaren niet beter hebben benut dan wat mogelijk moet zijn.

We hebben vorig jaar al vernomen dat men voor dat park eigenlijk geen specifiek toeristische ambities heeft, maar dat er wel vooral in de richting van de kunst wordt gekeken om daar in de nabije toekomst een en ander te ontwikkelen.

Ik verneem zijdelings dat er toch wat ruist in Ter Rijst.

Minister, hoever zijn die verkennende gesprekken gevorderd? Heeft dat al resultaten opgeleverd? Waar wordt er concreet naar gemikt? Zijn er al bepaalde concepten die we hier vrank en vrij van u zouden kunnen vernemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Eerst en vooral wil ik meegeven dat mijn bevoegdheid in dezen nogal beperkt is.

Eind verleden jaar hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) die in dezen de eigenaar is, Onroerend Erfgoed, Kunsten en Erfgoed, Ruimte Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen, vanuit de ambitie om dat dossier vlot te trekken en te deblokkeren.

Volgens het ANB moet men voor de restauratiekosten rekening houden met een budget van meer dan 6 miljoen euro. Aanvankelijk ging men, op basis van eerdere schattingen, uit van een budget van 4 miljoen euro. Nu zegt men dat het kostenplaatje wellicht toch 6 miljoen euro zal bedragen. Het ANB zelf engageert zich om 2 miljoen euro ter beschikking te stellen. Er zullen ook middelen beschikbaar zijn afkomstig van Cultuur, ter waarde van 2,6 miljoen euro. Dat zijn de genoemde bedragen.

Op het overleg is er alleszins al afgesproken dat het dossier wordt gecentraliseerd bij het ANB. Dat is de evidentie zelf. Het ANB zal de schatting laten actualiseren en zal de nodige administratieve stappen zetten om het bouwdossier op te starten. Er moet trouwens ook opnieuw een bouwvergunning worden aangevraagd. Het ANB zal ook de cofinanciering formaliseren en bij Onroerend Erfgoed een vergunning aanvragen in samenspraak met het facilitair bedrijf.

Wat toerisme betreft, zijn investeringen van Toerisme Vlaanderen niet onmiddellijk aan de orde. We stellen natuurlijk wel de expertise ter beschikking. Indien het domein in de toekomstige functie een toeristische bestemming zou krijgen, kan het natuurlijk ook worden opgenomen in de promotie die wij voeren. Vanuit toeristisch oogpunt kan de vraag worden gesteld of men niet beter een project realiseert dat economisch zelfbedruipend is. Dat is onze expliciete vraag. Een toeristisch revelante invulling die exploitabel is – lees: enige rendabiliteit in zich draagt – zou alleszins onze suggestie zijn.

Tot slot geldt voor alle projectaanvragen en in het kader van de impulssubsidies die Toerisme Vlaanderen geeft dat er ook in dat kader altijd dossiers kunnen worden ingediend.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, als ik het goed begrijp, is het dus niet zo'n gemakkelijke zoektocht om de invulling voldoende relevant te krijgen.

Ik dank u voor de concrete cijfers van de verbouwing. Het is niet niks. Het betekent dat het een hele onderneming is. Ik begrijp dat het in krappe tijden niet evident is om dit ter beschikking te stellen.

Ik mag toch concluderen dat men vooral in de richting van Cultuur kijkt? Naar aanleiding van het Bruegelproject is gebleken dat Toerisme Vlaanderen – zelfs wanneer we economische beleving in het vooruitzicht stellen – niet hapt. Dat heeft mij wat ontgoocheld, maar we zullen daar later nog op terugkomen.

Ik vrees een beetje dat het hier ook een moeilijke zaak zal worden, zelfs wanneer we het economisch wat kunnen onderbouwen.

Is de conclusie dan dat we vooral moeten kijken naar wat er vanuit de cultuurhoek op het schap wordt gelegd om er wat aan te doen en dat we vooral het ANB moeten activeren om het bouwdossier zo snel mogelijk op de rails te krijgen? Is dat de richting waarin we moeten pushen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het zou alleszins interessant zijn om meer economisch rendabelere activiteiten te plannen en niet permanent afhankelijk te blijven van een subsidiestroom. Ik hoop dat men vooral in die richting verder denkt.

Er is al een heel grote eenmalige kost, daar kan niet nog een recurrente structurele kost bijkomen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Maar Cultuur is dus wel concreter en lijkt dan wel de piste te zijn waar op dit ogenblik met het meeste kans op resultaat wordt gezocht?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Volgens mijn informatie is er vanuit Cultuur een engagement om een bedrag van 2,6 miljoen euro ter beschikking te stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de taallessen in Kraainem
– 1325 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de huidige situatie van de taalcursussen Nederlands als tweede taal (NT2) in de Vlaamse Rand
– 1336 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, er is gisteren nog een evolutie geweest in dit dossier. Ik houd mij echter aan de vraag om uitleg zoals ik ze had opgesteld. Ik vermoed dat u dat wel zult meenemen in uw antwoord.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag betreffende het aanbieden van taallessen bevestigde u dat ook in 2015 door vzw 'de Rand' lessen Nederlands werden aangeboden in de verschillende gemeenschapscentra van de faciliteitengemeenten. Daar zijn we uiteraard tevreden mee, want integratie is belangrijk in de ogen van onze fractie.

De taal onder de knie hebben, is vaak een belangrijke opstap naar een integratie in de gemeenschap. Het is tevens het wegwerken van een drempel om de arbeidsmarkt te betreden. Daarom was ik zo verrast over de berichtgeving die er vanuit Kraainem kwam, namelijk dat vzw 'de Rand' van het lokale schepencollege geen toestemming kreeg om gebruik te maken van de lokalen van de gemeentelijke Nederlandstalige basisschool. Die vraag had vzw 'de Rand' midden december per brief aan het college gesteld, omdat de aangeboden lessen in De Lijsterbes volzet zijn.

De argumentatie achter die vraag is perfect te begrijpen: klaslokalen zijn prima locaties om lessen Nederlands te geven, en als er extra ruimte moet worden gezocht omdat er locaties volzet zijn, dan is het logisch dat men uitkomt bij klaslokalen. Maar blijkbaar hecht niet iedereen evenveel belang aan het kennen van het Nederlands in Vlaanderen, zoals blijkt uit de reactie van het Kraainemse college.

Minister, welke argumentatie heeft het schepencollege van Kraainem gegeven voor de weigering? Is de beslissing definitief? Blijkbaar niet, want ik heb gisteren gelezen dat men erop teruggekomen is. Of is de motivatie van dien aard dat een volgende aanvraag, middels wat aanpassingen, wel goedgekeurd kan worden? Zal vzw 'de Rand' op zoek gaan naar een plan B om toch extra lessen Nederlands te kunnen aanbieden? Hebt u weet van nog andere gemeenten waar men op zoek moet naar bijkomende accommodatie?

Katia Segers (sp·a): Minister, op woensdag 24 februari berichtte RINGtv dat het schepencollege van Kraainem heeft geweigerd om het reglement van de Nederlandstalige gemeentelijke basisschool aan te passen zodat vzw 'de Rand' hier taalcursussen kan geven. Door de populariteit van de taalcursussen voor volwassenen in Kraainem, volstaat de capaciteit in het gemeenschapscentrum De Lijsterbes, waar de cursussen tot nu toe plaatsvinden, niet langer. Vzw 'de Rand' moet daardoor voor het schooljaar 2016-2017 op zoek gaan naar bijkomende klaslokalen in de Nederlandstalige basisschool in Kraainem. Opdat de cursussen ook in de basisschool zouden kunnen plaatsvinden, moet het reglement gewijzigd worden door het schepencollege en het gemeentebestuur. Het college weigerde de aanvraag en zegt: "We willen dat op termijn wel nog eens bekijken".

Tegelijk toont de zoektocht van de vzw naar bijkomende leslokalen aan dat de taalcursussen in het algemeen sterk aan populariteit winnen. Om mensen echter nog beter te bereiken, blijft het nodig om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De vzw Pin (Partners en Integratie) wees er tijdens een hoorzitting in 2015 in onze commissie al op dat de Vlaamse Regering daarvoor moet inzetten op een gedifferentieerd en geografisch gespreid aanbod. Bijkomend moet het aanbod van cursussen NT2 (Nederlands als tweede taal) op de werkvloer en in het onderwijs worden uitgebreid, ook in de Vlaamse Rand, was de stelling van Pin. Wat er in Kraainem gebeurd is, staat daar natuurlijk haaks op.

Minister, wat zijn de huidige noden op het vlak van NT2 in de Vlaamse Rand? Kan vzw 'de Rand' momenteel tegemoetkomen aan de stijgende vraag naar taalcursussen in de Rand? Hoever staat de Vlaamse Regering met de uitwerking van werkplekleren en het aanbod van NT2 op school? Wat is uw standpunt inzake het dossier-Kraainem? Welke acties zult u ondernemen om het gemeentebestuur van Kraainem te overtuigen van de noodzaak van de taallessen, ook in een schoolomgeving? Welke acties plant u op korte termijn, zodat vzw 'de Rand' over voldoende capaciteit zal beschikken om de taallessen op een goede manier in te richten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Collega's, het is voor alle duidelijkheid het Agentschap Integratie en Inburgering dat vraag en aanbod met betrekking tot taalcursussen, ook in de Vlaamse Rand, op elkaar afstemt. Heel concreet doet het dat via de Huizen van het Nederlands. Dat is de bevoegdheid van collega Homans. Vzw 'de Rand' fungeert daarbij als een soort bemiddelaar. De vzw staat zelf niet in voor het geven van de lessen, maar werkt daarvoor samen met de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) uit de omgeving. Daarnaast biedt vzw 'de Rand' haar gemeenschapscentra en lokalen aan om ervoor te zorgen dat ook in de nodige ruimte en faciliteiten wordt voorzien.

De bedoeling is vooral om dicht bij huis minstens een basisaanbod aan Nederlandse lessen te kunnen bieden. Enkel Sint-Genesius-Rode vormt ter zake een uitzondering. Daar heeft het GLTT (Gemeenschapsleergangen voor Talen en Techniek) zijn eigen infrastructuur. Daar moeten ze niet terugvallen op vzw 'de Rand'.

In Kraainem is er een grote vraag naar cursussen Nederlands. Anderzijds is de ruimte in het gemeenschapscentrum De Lijsterbes beperkt, vandaar de vraag aan

de gemeente om lokalen van de basisschool ter beschikking te stellen. Daarop heeft het college van burgemeester en schepenen negatief geantwoord, omdat het reglement daar niet in zou voorzien. Vervolgens is de kwestie geagendeerd op de gemeenteraad en heeft men voorgesteld om het reglement dan maar aan te passen. Dat voorstel is in eerste instantie verworpen, maar enkele dagen na de gemeenteraad ben ik op de hoogte gesteld van de bereidheid om het huurreglement alsnog aan te passen. Vzw 'de Rand' overlegt met de gemeenteadministratie om die lokalen alsnog ter beschikking gesteld te krijgen voor volgend schooljaar. Vzw 'de Rand' heeft op dit ogenblik zelf geen extra lokalen ter beschikking in Kraainem, maar houdt natuurlijk oren en ogen open voor andere mogelijkheden in de gemeente.

In andere faciliteitengemeenten is er geen probleem, maar misschien wel in Zaventem. In de hele Vlaamse Rand zijn de noden op het vlak van NT2 ingevuld. Enkel in Zaventem is er nog nood aan een extra avond- en intensief aanbod.

Anders gezegd, voor de Vlaamse Rand is er geen structureel tekort. De aanbieders van NT2 kunnen op vraag van de medewerkers van het Agentschap Integratie en Inburgering kort op de bal spelen als zich ergens een nood voordoet.

Er zijn extra middelen vrijgemaakt om een aanbod in te richten voor de groeiende groep asielzoekers. Op dit moment volstaan die middelen voor de Vlaamse Rand. Enkel in Zaventem kan er een probleem ontstaan als het nieuwe asielcentrum zou vragen naar cursussen NT2. Voor CVO-cursisten zou er in een aanbod kunnen voorzien worden. Maar het centrum voor basiseducatie (CBE) Halle-Vilvoorde heeft voor laaggeschoolde, traag lerende cursisten geen middelen om in een extra aanbod te voorzien. Dit wordt verder bekeken op Vlaams niveau door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, in overleg met de Federatie voor Basiseducatie en het Agentschap Integratie en Inburgering.

Zowel het werkplekleren als het aanbod NT2 op school wordt behandeld door het departement Onderwijs. Ik verwijs u hiervoor dus door naar mijn collega, minister Crevits. Het organiseren van taallessen Nederlands in een basisschool past in het concept Brede School, wat hier kamerbreed wordt verdedigd. Dat lijkt me een goede zaak. Ouders die nog niet veel Nederlands kennen, kunnen dicht bij huis lessen Nederlands volgen. Het kan het contact met de school en hun betrokkenheid alleen maar verbeteren. Het helpt ook om de betrokkenen onder te dompelen in de lokale gemeenschap.

Vzw 'de Rand' houdt me op de hoogte van de evolutie van het dossier. Laat ons ervan uitgaan dat de laatste berichten aantonen dat er inderdaad uitzicht is op een oplossing en dat men werk maakt van de wijziging van het gemeentelijke reglement.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik dank u voor de toelichting. Het ziet ernaar uit dat men volgend schooljaar het aantal lessen zal kunnen uitbreiden. De situatie in Kraainem was eigenlijk al redelijk goed. Ik las in het schriftelijk antwoord dat er acht verschillende klassen worden georganiseerd – weliswaar telkens maar een keer per week. Men gaat op zoek naar bijkomende locaties, wat betekent dat er nog mogelijkheden zijn. Ik denk dat we ons daarover alleen maar kunnen verheugen. Dank ook voor de informatie over Zaventem. Ik zal dat opvolgen, en dacht zelfs te mogen veronderstellen dat u suggereert dat ik dat doe.

Katia Segers (sp·a): Het is een goede zaak dat in Kraainem het gezond verstand zegeviert. Het zou heel erg zijn mocht men vasthouden aan een reglement. Dat laatste zou zorgen voor absurde toestanden, terwijl de nood aan

taallessen en inburgering – zeker in de faciliteitengemeenten – erg hoog is. Ik vraag u om dat van erg nabij op te volgen. Er moet snel een oplossing komen. Wat betreft uw algemene opvatting over het aanbod NT2-lessen en uw oordeel dat het in de Vlaamse Rand goed loopt, met uitzondering van Zaventem, moet ik zeggen dat dit op papier zo wel kan zijn. Er zijn geen wachtlijsten. Toch verneem ik vaak dat mensen zes maanden moeten wachten. Ze staan dan wel niet op een wachtlijst, maar ze moeten wel wachten tot de volgende cursus start. Mensen die zich ver moeten verplaatsen – zoals mensen die in Liedekerke wonen maar met het openbaar vervoer lessen in Asse moeten volgen – hebben het soms erg moeilijk. Ik denk dan onder meer aan alleenstaande moeders. Ik vraag u om dat samen met minister Homans aan te pakken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.